

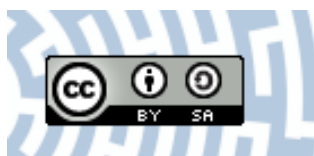

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Rozkwitały pąki białych róż

Author: Agnieszka Madeja

Citation style: Madeja Agnieszka. (2018). Rozkwitały pąki białych róż. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 287-289). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

Rozkwitały pąki białych róż

O cytacie

Rozkwitały pąki białych róż, znana także pod tytułem *Białe róże*, to jedna z najpopularniejszych piosenek żołnierskich. Utwór opowiada o młodej, samotnej dziewczynie, która rozpacza po śmierci swego ukochanego Jasieńka. Chłopak poszedł na wojnę z białą różą ofiarowaną mu przez dziewczynę. Teraz na jego grobie kwitną pąki białych róż. Kwiaty te symbolizują szlachetne uczucia i niewinność, dlatego np. komponuje się z nich bukiety ślubne. Jednak w piosence nie przyniosły szczęścia ani dziewczynie, ani młodemu żołnierzowi. I chociaż mówimy, że ktoś ma „życie usłane różami”, kiedy żyje mu się ‘bardzo łatwo, bez trosk i kłopotów’, w piosence życie splecione z kwiatami białych róż jest wypełnione tęsknotą i smutkiem.

Nie jest znana dokładna data powstania pieśni, w niektórych źródłach podaje się, że pojawiła się ok. 1918 roku, ale znaleźć można także informacje o wcześniejszych jej dziejach. W jednym z opracowań odnotowano, że piosenkę napisał w Makowie w drugiej połowie 1914 roku Jan Emil Lankau do melodii czardasza *Może pszczołka zaniesie ci to, com napisała serca mego krwią*. Słowa tej wersji różnią się od śpiewanych obecnie:

Rozkwitają pączki białych róż,
Wróc, Jasieńku, z wojenki wróc już!
Wróćże do mnie, o ukochany, o ukochany,
Wróc, pocałuj, jak za dawnych lat,
Dam ci za to róży najpiękniejszy kwiat.
pierwotny tekst piosenki

Rozkwitały pąki białych róż,
Wróc, Jasieńku, z tej wojenki, wróc.
/Wróc, ucałuj, jak za dawnych lat,
Dam ci za to róży najpiękniejszy kwiat!/ x2
jeden ze współczesnych wariantów piosenki

Popularność piosenka zyskała w 1918 roku, kiedy Kazimierz Wroczyński włączył sparafrazowany przez siebie utwór do repertuaru kabaretu literackiego Czarny Kot. Muzykę znaną do dziś skomponował Mieczysław Kozar-Słobódzki.

O autorze i jego twórczości

Jan Emil Lankau (1890–1972) – poeta i publicysta; studiował historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Walczył w I wojnie światowej w armii austriackiej, a od 1918 roku należał do Wojska Polskiego. Uczestniczył w walkach o Śląsk Cieszyński. Był redaktorem m.in. w „Gazecie Toruńskiej” czy czasopiśmie „Wola Ludu”. Po 1926 roku zakończył działalność publicystyczną.

Kazimierz Wroczyński (1883–1957) – poeta, literat, teatrolog, autor piosenek kabaretowych. Studiował prawo i filologię romańską w Warszawie oraz za granicą. W 1911 roku założył w Warszawie Teatr Artystyczny. W latach 1917–1920 kierował w Warszawie kabaretem Czarny Kot, który wyróżniał się wysokim poziomem literackim oraz artystycznym. W latach międzywojennych pracował w teatrach łódzkich. W czasie II wojny światowej działał w konspiracji. Po wojnie był recenzentem teatralnym. W 1948 roku napisał jedną z pierwszych powojennych powieści fantastycznonaukowych *Baczość! A.R.7. Powieść o atomie*.

Mieczysław Kozar-Słobódzki (1884–1965) – kompozytor, dyrygent i pedagog. Od 1916 roku walczył w 1. pułku artylerii LEGIONÓW POLSKICH. Od 1911 roku prowadził działalność literacką i artystyczną. Pracował jako kierownik literacki kabaretu Czarny Kot. Był kompozytorem wielu utworów, ale najbardziej znane są jego piosenki legionowe, w tym *Rozkwitają pąki białych róż*.

Nawiązania

Pieśń w wykonaniu Małgorzaty Kożuchowskiej znaleźć można na płycie *Nasza Niepodległa* z 2008 roku (album muzyczny wydany z okazji 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę), z kolei w filmie *1920 Bitwa warszawska* z 2011 roku (reż. Jerzy Hoffman) śpiewa ją Natasza Urbańska. Utwór jest wykonywany podczas uroczystości niepodległościowych.

Warto wiedzieć

- LEGIONY POLSKIE (1914–1918) – zob. **Maszerują strzelcy, maszerują, / karabiny błyszczą, szary strój*

Bibliografia

Romanowski A., 1990: *Rozkwitały pąki białych róż... Wiersze i pieśni z lat 1908–1918 o Polsce, o wojnie i o żołnierzach*. T. 1–2. Warszawa.

http://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Biale_roze [dostęp: 17.08.2017].

<http://www.polskieradio.pl/f1dad9da-16b6-4310-881e-7cafe4fc8dd3.pdf> [dostęp: 17.08.2017].

Agnieszka Madeja